

**UCHWAŁA NR IX/58/2024
RADY GMINY SADKOWICE**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177, 742, 743, 858 i 1572) Rada Gminy Sadkowice uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadkowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Stańczak

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 - 2027

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Sadkowice od 2013 roku.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest jednym z zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej na terenie Gminy Sadkowice realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach przy ścisłej współpracy z instytucjami oświatowymi, ochrony zdrowia, sądami, policją organizacjami społecznymi i środowiskiem lokalnym oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Polityka prorodzinna powinna odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z potrzeb rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Jej działania powinny być ukierunkowane na wspieranie i pomoc w przezwyciężeniu trudności oraz na usamodzielnienie rodziny poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Sadkowice na lata 2025-2027 został opracowany z myślą o rodzinie, jako podstawowym środowisku, które powinno zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie każdemu dziecku.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale również negatywnych. Kiedy następuje dezorganizacja role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz społecznymi. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej rzeczywistości. Choroba alkoholowa, uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Aktualnym zagrożeniem jest również rozwój cywilizacji. Normy, wartości i zasady moralne „tłumione” są poprzez świat telewizji, Internetu, mediów społecznościowych. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczerowaniem. Wiele związków się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne).

Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego i skoncentrowanego systemu wsparcia rodzin z dziećmi ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin dysfunkcyjnych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Udzielana pomoc powinna się koncentrować na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnienia lub odzyskania zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Istotnym elementem programu są działania: profilaktyczne aktywizujące oraz zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny.

II. REGULACJE PRAWNE

Działania ujęte w Programie będą realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.).

4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).

6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917).

7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.).

8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829).

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Gmina Sadkowice jest gminą wiejską, w skład, której wchodzi 34 wsie tworzące 30 sołectw.

W roku 2022 gminę zamieszkiwało 5306 osób, w roku 2023 gminę zamieszkiwało 5276 osób, zaś w roku 2024 gminę zamieszkiwało 5228 osób.

Liczba mieszkańców Gminy Sadkowice ma tendencję malejącą. Na przełomie trzech lat różnica wśród lokalnej społeczności wyniosła 78 osób.

Ze świadczeń z pomocy społecznej w roku 2024 skorzystało łącznie 84 rodziny, liczba osób w tych rodzinach wyniosła 229. W porównaniu do lat poprzednich zauważany jest spadek liczby osób korzystających z różnych form pomocy finansowej z GOPS w Sadkowicach. Na taki stan rzeczy wpływ ma m.in. wypłata świadczeń wychowawczych, innych świadczeń socjalnych, które znacznie przyczyniły się do poprawy warunków materialno- bytowych większości rodzin z dziećmi.

Poniższa tabela przedstawia główne powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela 1. Główne powody przyznania pomocy w latach 2022 - 2024

Powód przyznania pomocy	2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	7	22	10	22	4	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	12	72	19	103	13	78
Bezrobocie	8	21	10	21	8	17
Nieppełnosprawność	26	58	25	58	22	43
Długotrwała lub ciężka choroba	32	69	40	89	22	47
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	29	108	34	129	23	91
Alkoholizm	4	10	4	16	1	1

Dominującymi powodami przyznania świadczeń z pomocy społecznej są bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 2. Stan bezrobocia na terenie Gminy Sadkowice w latach 2022 - 2024

Rok	2022	2023	2024
-----	------	------	------

Bezrobotni ogółem	52	51	47
Bezrobotni długotrwale ogółem	25	25	22
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	6	4	2

Jednym z wielu problemów występujących na terenie Gminy Sadkowice jest uzależnienie od alkoholu. Problem alkoholowy w wielu przypadkach wiąże się ze zjawiskiem przemocy pijących, ale także również ich rodzin. Problem alkoholowy w wielu przypadkach wiąże się ze zjawiskiem przemocy domowej i prowadzi do obniżenia sił rodziny oraz do osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziców lub opiekunów.

W związku z powyższym, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Gminy Sadkowice funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Działania zespołu obejmują przypadki, w których prowadzona jest procedura tzw. Niebieskiej karty, często wobec rodzin, w których występuje podejrzenie stosowania przemocy domowej, znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo. Działania grupy diagnostyczno-pomocowej powołanej przez Zespół Interdyscyplinarny ukierunkowane są na postawienie diagnozy i pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie związanych ze stosowaniem przemocy.

Ważnym narzędziem wspierającym rodzinę z mocy ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest asystent rodziny. W Gminie Sadkowice zatrudniony jest asystent rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilizacji życiowej, który umożliwi jej prawidłowe wychowywanie przebywających w niej dzieci. Głównym zadaniem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysów występujących w rodzinie. Asystent rodziny organizuje i prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Asystent kierowany jest przede wszystkim do pracy z rodzinami, w których sytuacja dzieci małoletnich wymaga wsparcia zewnętrznego. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tą funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin: mieszkalnych, materialnych, zdrowotnych, czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiąca zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd poza rodziną. Asystent rodziny jest osobą pierwszoplanową w pracy z rodziną, często w trakcie pracy i wykonywanych zadań konieczne jest wsparcie oraz konsultacje z innymi specjalistami. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródłem wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia i towarzyszenia rodzinie, a nie przymusu.

Tabela 3. Rodziny którym udzielono wsparcia asystenta rodziny.

2022			2023			2024		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
12	54	29	13	56	30	12	53	29

Od 1 stycznia 2017 roku poszerzył się obszar działań asystenta, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Asystentowi rodziny przypisano funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których

zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i odmawia udzielenia jej wsparcia konieczne jest zawiadomienie sądu rodzinnego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania.

W przypadku, gdy dochodzi do ograniczenia lub pozbawienia praw rodzicielskich, dzieci postanowieniem sądu zostają umieszczone w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 4. Rodzinna piecza zastępcza na terenie Gminy Sadkowice (stan na dzień 12.12.2024r.)

L.p.	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba pełnoletnich wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej
1	Rodziny spokrewnione: 5	7	2
2	Rodziny niespokrewnione: 2	4	1

IV. ZASOBY

Realizacja Programu polegać będzie na zasadach współdziałania z partnerami środowiska lokalnego, którzy specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie.

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające to m.in.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadkowicach.
3. Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Diagnostyczno-Pomocowe w Sadkowicach.
4. Gminny Punkt konsultacyjny - pomoc psychologiczna.
5. Urząd Gminy w Sadkowicach.
6. Placówki Oświatowe na terenie Gminy Sadkowice.

Instytucje znajdujące się poza terenem Gminy Sadkowice:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.
2. Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej.
3. Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej.
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej.
5. Powiatowy Urząd Pracy w Rawie Mazowieckiej.
6. Poradnia Leczenia Uzależnień w Rawie Mazowieckiej.
7. Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Szansa” w Rawie Mazowieckiej.
8. Klub Abstynencki „Przedwiośnie” w Białej Rawskiej.

V. CEL PROGRAMU

1. Cel główny: Udzielenie wsparcia i pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

a. zapewnienie wsparcia rzeczowego i finansowego rodzinom ubogim z dziećmi oraz rodzinom bezradnym, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

b. wspieranie rodzin zagrożonych zjawiskiem patologii, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwolenie możliwości tkwiących w rodzinach,

c. wyrównanie szans edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Cel szczegółowy 1		
Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi, zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Zadania	Realizator zadania	Termin realizacji
Udzielenie pomocy materialnej w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialno-bytowych.	GOPS Sadkowice UG Sadkowice	2025-2027
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich gorących posiłków w szkole oraz w przedszkolu	GOPS Sadkowice UG Sadkowice Placówki Oświatowe	2025-2027
Udzielenie stypendiów i zasiłków szkolnych uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny	GOPS Sadkowice	2025-2027
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzież w artykuły szkolne i podręczniki	UG Sadkowice Placówki oświatowe	2025-2027
Udzielanie wsparcia kobietom w ciąży powikłanej, kobietom w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”	GOPS Sadkowice	2025-2027
Cel szczegółowy 2		
Wspieranie rodzin zagrożonych zjawiskiem patologii, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwolenie możliwości tkwiących w rodzinach		
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie problemów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	GOPS Sadkowice Placówki Oświatowe Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej	2025-2027
Zwiększenie zakresu poradnictwa rodzinnego, prawnego, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu oraz innych środków psychotropowych.	GOPS Sadkowice UG Sadkowice GKRPA w Sadkowicach Placówki Oświatowe Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej	2025-2027
Zapewnienie pomocy rodzinom bezradnym i niewydolnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez przydzielenie asystenta rodziny.	GOPS Sadkowice Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej	2025-2027
Cel szczegółowy 3		
Wyrównanie szans edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży		
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem	GOPS Sadkowice UG Sadkowice Placówki Oświatowe	2025-2027

społecznym		
Wspieranie dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin ubogich, patologicznych w rozwijaniu ich zainteresowań, uzdolnień	GOPS Sadkowice UG Sadkowice Placówki oświatowe	2025-2027
Promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez organizacje różnego typu zajęć pozalekcyjnych, wspieranie idei wolontariatu itp.	GOPS Sadkowice UG Sadkowice Placówki oświatowe	2025-2027
Uświadamianie rodzicom oraz opiekunom dzieci i młodzieży z terenu Gminy potrzeb edukacyjnych, wprowadzanie innych zajęć korekcyjno-wychowawczych.	GOPS Sadkowice UG Sadkowice Placówki oświatowe	2025-2027

VII. OCZEKIWANE REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy ze strony innych osób oraz instytucji.
2. Podniesienie poziomu i rozwój istniejących form wsparcia rodziny.
3. Umocnienie działań i zwiększenie zaangażowania różnych grup społecznych, instytucji i organizacji, które mają możliwość wsparcia rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu
4. Podniesienie bezpieczeństwa socjalnego.
5. Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży poprzez edukację i działania profilaktyczne.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
7. Ograniczenie patologii społecznej w rodzinie.
8. Zwiększenie dostępności rodzin dysfunkcyjnych do poradnictwa specjalistycznego.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Sadkowice przeżywający trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożeni ubóstwem, dotknięci przemocą i problemami uzależnień.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025- 2027 pochodzić będą z budżetu Gminy Sadkowice oraz dotacji.

X. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach. Monitoring Programu ma służyć sprawdzeniu czy planowane rezultaty i działania zostały zrealizowane, a także umożliwi opracowanie dalszych przedsięwzięć oraz działań korygujących. Program ma charakter otwarty i długofalowy i będzie podlegał ewaluacji w zależności od rozpoznanych potrzeb.

W terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy Sadkowice przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z dalszą realizacją zadań.

XI. PODSUMOWANIE

Głównym założeniem tego Programu w Gminie Sadkowice jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia i funkcjonowania rodzin z dziećmi. Program wyznacza kierunki i kontynuację działań uznanych za właściwe dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku. Dzięki integracji oraz ścisłej współpracy instytucji i podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych rodzin z terenu Gminy Sadkowice przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze otrzymają kompleksową pomoc oraz wsparcie w pełnym zakresie.